

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

RÁMEC MAKROSTRESOVÉHO TESTOVANIA V NÁRODNEJ BANKE SLOVENSKA

JÁN KLACSO

NETECHNICKÉ
ZHRNUTIE

© Národná banka Slovenska
www.nbs.sk
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

research@nbs.sk

Október 2014

ISSN 1337-5830

Práca neprešla jazykovou úpravou

Prezentované názory a výsledky v tejto štúdií sú názormi autorov a nevyjadrujú oficiálne stanovisko Národnej banky Slovenska.

Všetky práva vyhradené.

Krátke časti textu, nie viac ako dva odseky, môžu byť citované bez predchádzajúceho súhlasu autorov, pokiaľ bude úplne uvedený zdroj.

Rámec makrostresového testovania v Národnej banke Slovenska

Výskumná štúdia NBS

Ján Klacso¹

Abstrakt

Táto štúdia popisuje aktuálny rámec makrostresového testovania v Národnej banke Slovenska. Stresové testovanie je zamerané na testovanie odolnosti bankového sektora voči negatívnemu vývoju na finančných trhoch alebo reálnej ekonomiky. Štúdia popisuje modely a predpoklady používané v rámci stresového testovania. Štúdia obsahuje aj výsledky spätného testovania a aktuálne výsledky stresového testovania.

JEL klasifikácia: E44, E47, G21

Kľúčové slová: makrostresové testovanie, bankový sektor, spätné testovanie

Voľne prístupné na <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/vyskumne-studie>

¹ Odbor politiky obozretnosti na makroúrovni, NBS, jan.klacso@nbs.sk

NETECHNICKÉ ZHRNUTIE

Stresové testovanie je nástroj používaný finančnými inštitúciami ako aj centrálnymi bankami na testovanie odolnosti daného portfólia, inštitúcie alebo celého sektora voči negatívnemu vývoju na finančných trhoch alebo reálnej ekonomiky. V prípade makrostresového testovania ide o testovanie odolnosti celého bankového sektora.

Po vypuknutí finančnej krízy sa dostáva stresové testovanie ako nástroj na analýzu rizikovosti a robustnosti bankového sektora čoraz viac do popredia. Navyše, nástroj môže v budúcnosti slúžiť aj pre účely politiky obozretnosti na makroúrovni. Z tohto dôvodu je dôležité, aby celkový rámec stresového testovania zachytil čo najlepšie potenciálne riziká pre bankový sektor a premietol ich čo najpresnejšie do vývoja celkovej bilancie, ziskovosti ako aj kapitálovej primeranosti bánk pomocou zvolených stresových scenárov.

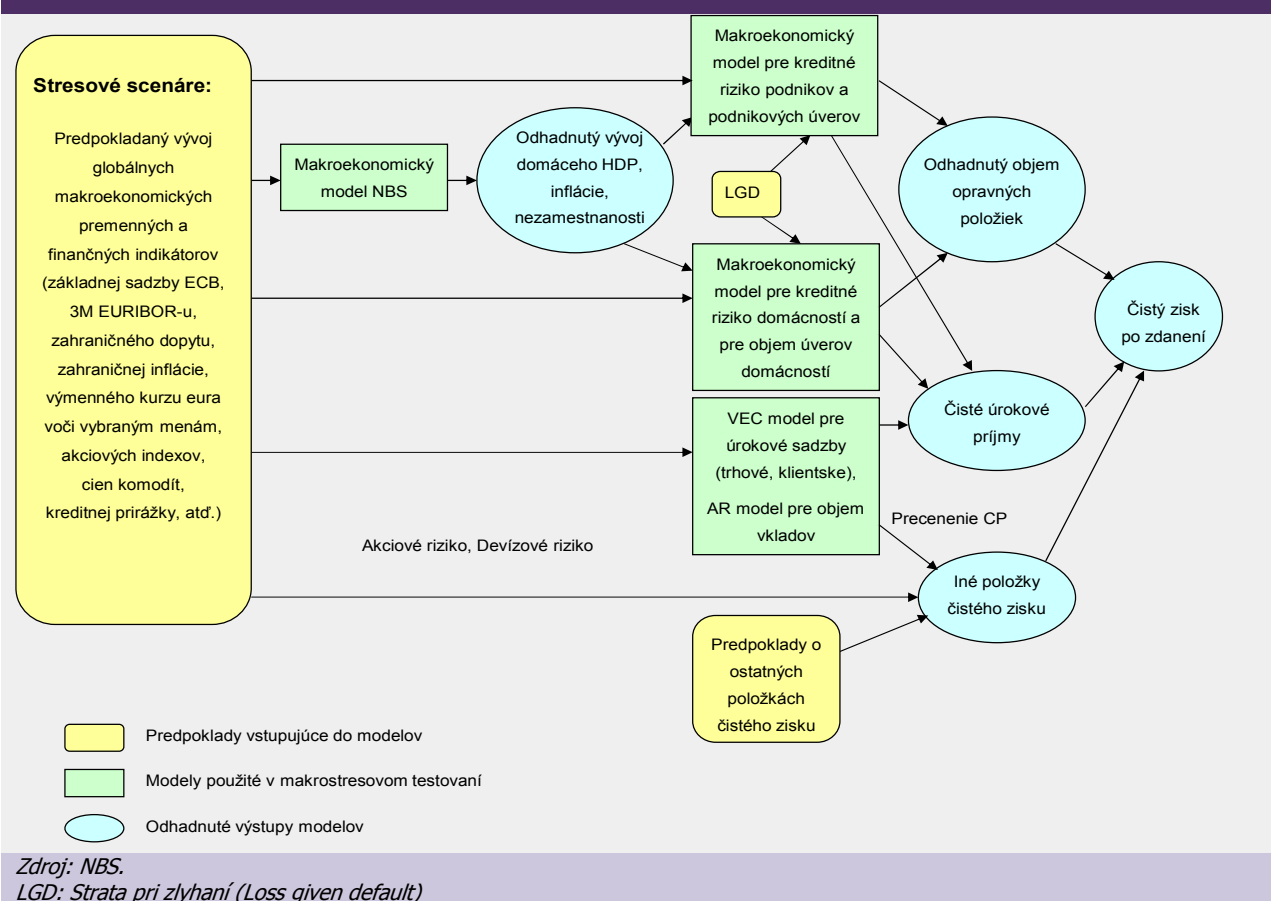
Táto štúdia predstavuje aktuálny rámec makrostresového testovania v Národnej banke Slovenska. Postupne predstavuje stručný historický vývoj celkového analytického rámca, jeho aktuálny stav so zameraním sa na popis určenia stresových scenárov ako aj jednotlivých ekonometrických modelov a hlavných predpokladov potrebných pre výpočet, výsledky spätného testovania ako aj aktuálne výsledky stresového testovania na údajoch ku koncu roka 2013.

Stresové testovanie sa do konca roka 2013 uskutočňovalo polročne, to znamená na údajoch o bankovom sektore ku koncu júna a decembra daného roka. Výsledky stresového testovania sú zverejnené v príslušnej Analýze slovenského finančného sektora. Na účely stresového testovania sa používajú tri scenáre, jeden základný a dva stresové scenáre. Kým základný scenár vychádza zo strednodobej predikcie, stresové scenáre sú nastavené expertne tak, aby čo najviac zohľadňovali všetky riziká, ktoré sú považované za významné pre bankový sektor. Stresové scenáre pokrývajú dvojročný horizont v prípade koncoročného a dva a polročný horizont v prípade polročného testovania.

V prvom kole stresového testovania sa určia stresové scenáre, teda stanoví sa predpokladaný vývoj globálnych makroekonomických premenných a finančných indikátorov. V tomto kroku sa expertne stanoví vývoj daných premenných počas celého obdobia stresového testovania. Následne sa určí pomocou makroekonomického modelu NBS,

s použitím stanoveného vývoja globálnych premenných ako vstup, vývoj domácich makroekonomických premenných – hrubého domáceho produktu, inflácie a nezamestnanosti.

Graf: Schéma makrostresového testovania

V druhom kole sa stresové scenáre premietnu pomocou ekonometrických modelov a dodatočných predpokladov do vývoja jednotlivých položiek bilancie bánk a následne do ich ziskovosti a kapitálovej primeranosti. Pomocou ekonometrických modelov sa odhadujú:

- medzibankové úrokové sadzby;
- diskontné sadzby;
- úrokové sadzby na úvery a vklady klientov;
- objem úverov poskytnutých domácnostiam;
- objem úverov poskytnutých podnikom;
- straty vyplývajúce z kreditného rizika domácností;
- straty vyplývajúce z kreditného rizika podnikov.

VÝSLEDKY SPÄTNÉHO TESTOVANIA

Spätné testovanie makrostresového testovania sa uskutočnilo z dôvodu overenia správnosti použitia jednotlivých modelov a predpokladov, ako aj z dôvodu zistenia možnej odchýlky medzi odhadnutými výsledkami v rámci základného scenára a skutočným vývojom.

Spätné testovanie sa uskutočnilo pre rok 2012, to znamená, že sa použili údaje z konca roka 2011. Na účely stresového testovania sa použili dva scenáre. Pri prvom scenári sa použil ako vstup skutočný vývoj jednotlivých základných makroekonomických a finančných premenných. Pri druhom scenári sa použil predpokladaný vývoj, ktorý vstupoval do základného scenára pri stresovom testovaní ku koncu roka 2011, a výsledky ktorého sú uvedené v Analýze slovenského finančného sektora za rok 2011.

Celkové výsledky, čo sa týka odhadu primeranosti vlastných zdrojov ku koncu roka 2012, sú uspokojivé. Kým ku koncu roka 2012 vykázal bankový sektor celkovú primeranosť vlastných zdrojov na úrovni 15,7 %, v prípade prvého scenára sa táto hodnota odhadla vo výške 14,3 % a v prípade druhého scenára vo výške 13,9 %. V prípade všetkých bánk a v prípade oboch scenárov sa rozdiel pohyboval v rozmedzí +/- 6 %.

VÝSLEDKY STRESOVÉHO TESTOVANIA KU KONCU ROKA 2013

Bankový sektor ako celok sa javí byť pomerne robustný voči negatívnemu vývoju na finančných trhoch a reálnej ekonomiky. Odolnosť sektora je podmienená vysokým objemom kapitálu, ktorým banky disponovali ku koncu roka 2013 a schopnosťou generovať úrokové príjmy aj v prípade stresového obdobia.

Na to, aby každá banka spĺňala 8 %-nú regulatórnu hranicu primeranosti vlastných zdrojov ku koncu roka 2015 aj pri najvýraznejšom dopade negatívneho vývoja (t. j. pri scenári s výraznejším dopadom), by bolo potrebné navýšiť vlastné zdroje nanajvýš o 7 mil. EUR (0,2 % vlastných zdrojov ku koncu roka 2013). V prípade základného scenára by ani jednej banke neklesla primeranosť vlastných zdrojov pod 8 %.

Primeranosť vlastných zdrojov ostáva na vysokej úrovni napriek tomu, že kým v prípade základného scenára by ukončila v strate dvojročné stresové obdobie iba jedna banka, toto číslo by sa zvýšilo v prípade stresového scenára s výraznejším dopadom až na 7 bánk.

Najvýraznejším rizikom sa dlhodobo javí byť kreditné riziko podnikov, nakoľko straty z úverov poskytnutých nefinančným spoločnostiam by prevyšovali straty z ostatných typov rizík. Straty vyplývajúce z trhových rizík by prevýšili straty z portfólia retailových úverov iba pri predpokladanom výraznejšom náraste rizikových prémieí na štátne dlhopisy.